

مدیریت مالی

(کاردانی حسابداری بازرگانی)

فاطمه نبی پور میبدی

• فصل دوم

تجزیه و تحلیل مالی

• تجزیه و تحلیل مالی یعنی ارزیابی چگونگی وضعیت مالی یک شرکت با استفاده از صورت‌های مالی آن توسط مدیر مالی شرکت

(1) تجزیه و تحلیل عمودی

(2) تجزیه و تحلیل افقی

(3) تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی

الف) تجزیه و تحلیل
صورت سود و زیان و
ترازنامه

ب) تجزیه و تحلیل
صورت جریان وجه
نقد

• تجزیه و تحلیل مالی

- تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی برای ارزیابی وضعیت مالی یک شرکت به روش‌های مختلفی مانند تجزیه و

تحلیل عمودی و تجزیه و تحلیل افقی

- بطور کلی تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

- الف) تجزیه و تحلیل صورت سود و زیان و ترازنامه: این نوع تجزیه و تحلیل شرکت‌ها به سه روش زیر انجام

می‌شود:

- 1- تجزیه و تحلیل افقی (روند): در این مسیر، بررسی روند تغییر حساب‌ها در طی دو یا چند دوره مختلف می-

باشد. یعنی تغییرات یکی از اقلام صورت سود و زیان یا ترازنامه را در چند سال متوالی با فورمول زیر بررسی

کنیم:

$$\text{درصد تغییرات افقی} = \frac{\text{اختلاف رقم دو سال}}{\text{رقم سال ماقبل}} \times 100$$

اختلاف رقم دو سال = رقم سال بزرگتر - رقم سال کوچکتر
رقم سال ماقبل = رقم سال کوچکتر

• مثال:

ترازنامه و صورت سود و زیان شرکت اول به شرح زیر است. مطلوب است تجزیه و تحلیل افقی یا روند.

شرکت الف							
ترازنامه مقایسه‌ای							
پایان سال X_1 و X_2 و X_3							
$13X_3$	$13X_2$	$13X_1$		$13X_3$	$13X_2$	$13X_1$	سال
			بدهی و حقوق صاحبان سهام:				دارایی‌ها:
50	30	20	حساب پرداختی	30	35	35	وجه نقد
150	120	80	سهام عادی	20	15	10	حساب دریافتی
200	150	100	جمع	150	100	55	دارایی ثابت
				200	150	100	جمع

شرکت الف		
صورت سود و زیان مقایسه‌ای		
پایان سال X_1 و X_2		
$13X_2$	$13X_1$	سال
100	50	فروش
(70)	(25)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
30	25	سود ناخالص
(10)	(10)	هزینه عمومی دارایی‌ها
15	15	سود عملیاتی
(5)	(5)	هزینه‌های مالی
15	10	سود خالص

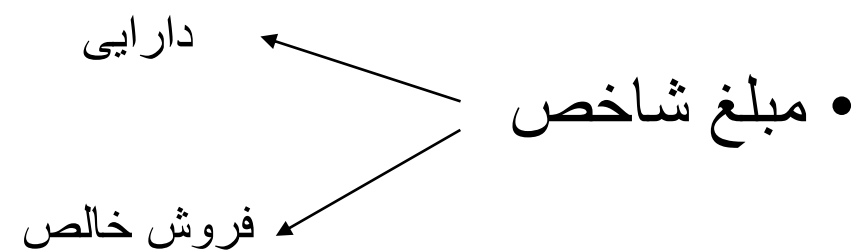
حل :

شرکت الف ترازنامه مقایسه‌ای پایان سال X_1 و X_2 و X_3							
				$13X_3$	$13X_2$	$13X_1$	سال
$\frac{X_3 - X_2}{X_2}$	$\frac{X_2 - X_1}{X_1}$	$X_3 - X_2$	$X_2 - X_1$				دارایی‌ها:
(28/14)%	0	(5)	0	30	35	35	وجه نقد
33/33%	50%	5	5	20	15	10	حساب دریافتی
50%	81/81%	50	45	150	100	55	دارایی ثابت
33/33%	50%	50	50	200	150	100	جمع
				$13X_3$	$13X_2$	$13X_1$	
$\frac{X_3 - X_2}{X_2}$	$\frac{X_2 - X_1}{X_1}$	$X_3 - X_2$	$X_2 - X_1$				بدهی و حقوق صاحبان سهام:
66/66%	50%	20	10	50	30	20	حساب پرداختی
25 %	50%	30	40	150	120	80	سهام عادی
33/33%	50%	50	50	200	150	100	جمع

شرکت الف				
صورت سود و زیان مقایسه‌ای				
پایان سال X_1 و X_2				
$\frac{X_2 - X_1}{X_1}$	$X_2 - X_1$	$13X_2$	$13X_1$	سال
100%	50	100	50	فروش
(180)%	(45)	(70)	(25)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
20%	5	30	25	سود ناخالص
0	0	(10)	(10)	هزینه عمومی دارایی‌ها
0	0	15	15	سود عملیاتی
0	0	(5)	(5)	هزینه‌های مالی
50%	5	15	10	جمع

- نکته: در تجزیه و تحلیل افقی وضعیت یکی از حساب‌های صورت‌های مالی در چند سال پی در پی بررسی و نتایج با شرکت‌های مشابه، شاخص صنعت یا سال‌های ماقبل خود شرکت مقایسه می‌شود.
- (2) تجزیه و تحلیل عمودی (درونی): بین بسیاری از اقلام هر یک از صورت‌های مالی با یکدیگر رابطه‌ای نسبی وجود دارد. شناسایی ارتباط بین اقلام صورت‌های مالی توسط تجزیه و تحلیل عمودی صورت می‌گیرد. در تجزیه و تحلیل عمودی یک قلم مهم صورت مالی بعنوان ارزش پایه در نظر گرفته می‌شود و سایر اقلام بصورت نسبی با آن سنجیده و مقایسه می‌شوند.
- در تجزیه و تحلیل عمودی ترازنامه معمولاً جمع دارایی‌ها و صورت سود و زیان معمولاً فروش خالص را بعنوان پایه یا شاخص در نظر می‌گیریم و مابقی را با آن می‌سنجیم

$$\text{درصد تغییرات عمودی} = \frac{\text{مبلغ هر یک از اقلام}}{\text{مبلغ شاخص}} \times 100$$

• مثال:

باتوجه به داده‌های زیر مطلوب است تجزیه و تحلیل عمودی یا درونی.

شرکت الف		
صورت سود و زیان مقایسه‌ای		
پایان سال X_1 و X_2		
$13X_2$	$13X_1$	سال
100	50	فروش
(70)	(25)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
30	25	سود ناخالص
(10)	(10)	هزینه عمومی دارایی‌ها
15	15	سود عملیاتی
(5)	(5)	هزینه‌های مالی
15	10	سود خالص

حل:

		شرکت الف		
		صورت سود و زیان مقایسه‌ای		
		پایان سال X ₁ و X ₂		
درصد تغییرات در سال X ₂	درصد تغییرات در سال X ₁	۱۳X ₂	۱۳X ₁	سال
$\frac{100}{100} \times 100 = 100\%$	$\frac{50}{50} \times 100 = 100\%$	۱۰۰	۵۰	فروش
$\frac{70}{100} \times 100 = 70\%$	$\frac{25}{50} \times 100 = 50\%$	(۷۰)	(۲۵)	بهای تمام شده کالای فروش رفته
$\frac{30}{100} \times 100 = 30\%$	$\frac{25}{50} \times 100 = 50\%$	۳۰	۲۵	سود ناخالص
$\frac{10}{100} \times 100 = 10\%$	$\frac{10}{50} \times 100 = 20\%$	(۱۰)	(۱۰)	هزینه عمومی دارایی‌ها
$\frac{15}{100} \times 100 = 15\%$	$\frac{15}{50} \times 100 = 30\%$	۱۵	۱۵	سود عملیاتی
$\frac{5}{100} \times 100 = 5\%$	$\frac{5}{50} \times 100 = 10\%$	(۵)	(۵)	هزینه‌های مالی
$\frac{10}{100} \times 100 = 10\%$	$\frac{10}{50} \times 100 = 20\%$	۱۵	۱۰	سود خالص